

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

ו.

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פייז מהל
שנה הליז טושיע
ח"ט פי שס ספיץ ב:
לה ב מיי שס ה' ג טו
סמו עשין דרבנן א
טושיע א"ח פי שס
ס"ג:
לו ג טושיע א"ח פי
שס ספיץ ב:

רבינו חננאל

מצדדיו
בשעה,
מאמצעיתו בקרן זוית
בארבעה, ורב הונא אמר
בין מן הצדדן בין מן
האמצע בארבעה. דרב
איקלע לדמהריא ועבד
עובדא כוותי, א"ל גדר
גדר. כלומר לא שהלכה
כך אלא ראה אותן
שמקליין והחמיר עליהן.
אמר רב נחמן בר יצחק
כרב הונא מסתברא, דהא
אמר רב מבבוי עיקוס
כמין גומא (ל) ונפרץ בסופו
שהוא כמו מצדד, ואמר
תורתו כמו מפולש. ואי
אפשר לומר כשפרצתו
יתר מעשר דהאמר
שמואל תורתו כפתח.
וביתו מעשר ליכא מאן
דמכשר. אלא ודאי כפתות
מעשר ואמר רב כמפולש.
אלא מאי פירצת מבוי מצדדו
בארבעה כסברא ליה לרב,
וכל שהוא יתר מארבעה
הריהו כמפולש. ודחי רב
חנן שאני מבוי עיקוס דקא
בקעי ביה רבים. מכלל
דרב הונא אע"ג דלא
בקעי רבים אסר. מאי
שנא מדר' אמי ורבי אסי
דא' אם נשתהיר בו פסל
מתיר פירצה עד עשר.
ופרקין הא דר' אמי ור'
אסי בדיית תמן גידודי.
(והלכתא כר' הונא.) ת"ד
ביצד מערבין רה"ר עושה
צורת הפתח מיכן כו'. עד
בית הייל אמי עושה
דלת מיכן ולחי או קורה
מיכן. ואקשינן וכי
מערבין רה"ר והתניא יתר
על כן א"ר יהודי

(6) מ"גלז ג"ס

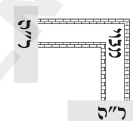
אחת והא' אי אפשר לנמנעם הם נמי הואיל ולא אדעמייהו לנב צבת
אחת הוי כבדי שמים ו"ל הואיל ואי אפשר לנמנעם אלא ע"י טורח
גדול לא הטרמינו לנמנעם ולמדוד כספק דבריהם וכן משמע משלון
הקונטרס דפי' דרוב בני אדם אין יכולים לנמנעם והוי ספק לנמנעם
ואסור לא לא לנמנעם ומותר והוי רה"ר

שמעיה פי' דמני למימר דבדי אדם
נמי אי אפשר לנמנעם והוי דפרוך
כעומד מותר משום דהוי כעין ספק
ספיקא שמה עומד מרובה ואפי' כי
לא נפיש וזו כי הדדי מותר והשמה
שפיר קרי ליה ספק דבריהם אך
קשה מאי איריא ספק דבריהם אפי'
בדלוריימא נמי שרי כיון דההימר
קרוז מן האסור דמטעם זה בעי
למישרי בשמיטה במחלה על מחלה
ו"ל דהא דשרי הכא אי פרוך נפיש
היינו צח' אמות מנומנמות אבל שמה
יש מעט יותר ואפי' אי פרוך נפיש
איכא ד' אמות ולכן לא שרי אלא
בספק דבריהם ואם תאמר דפרק
ב' דבכורות (ד' ט) אמר נמנע מכיון
בין שתי עיירות לרבנן יציאו עגלה
אחת וימנו והשתא כל אחת תביא
עגלה לעצמה דשמה קרובה היא ואפי'
מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו
קרובות ו"ל דממה נפשך קני בלחם
אם רחוקה היא פטורה ואי קרובה
היא יוצאה בשל תנאי מאי אמרת
דילמא מנומנמות תנאי לא זינו מלוי:
מצדדו בעשר מראשו בארבעה.
עשר אין פירושו כארבע'
דעשר כשל מטה וארבעה כשל מעלה:
דפתחא בקרן זוית לא עבדי
אינשי. מיהו אם עשא'
כעין פתח צמזמות ומשקוף הוי שפיר פתח כדלמך לעיל (ד' ה.)
דפתח ליה בקרן זוית: **אחד** זה ואחד הוי בד'. אם נפרץ בקרן
זוית אבל אם נפרץ מראשו בלא קרן זוית לא הוי צד' ללא פליג
אדרב יבודה דלמך לקמן (ד' י:) מבוי שהוא רחב ט"ו אמות מרחיק
ב' אמות ועושה פס ג' אמות והשתא הוי פירצה ב' אמות ומצדדו
דהוי צד' היינו משום דקא ממעט בהילוכא אבל כשהפירצה בראשו
לא ממעט בהילוכא ללא שבקי פתחא רבה ועיילי בפתחא וטעם:
רב אמר תורתו במפולש. פי' בקונטרס דלר"ך לעשות זורת הפתח
בעקמומיותו דפילוש מה שמפולש לחצירו הוי כמפולש לרה"ר
ולשני פתחים לזד רה"ר יעשו לחי או קורה לכל אחד ובמילתא
דשמואל נמי דלמך תורתו כפתוס פי' בשם רבו הוקן תורת מבוי
כפתוס לר"ך לעשות בעקמומיותו דהיינו לחי מיהו שם פי' פירוש אחר
תורתו כפתוס ואין לר"ך בעקמומיותו כלום והלשון דחקו לכיון דתורתו
כפתוס מה לר"ך לעשות בעקמומיותו וכפירושו משמע מדקאמר בסמוך
אי ביתר מעשר בהא לימא שמואל תורתו כפתוס משמע דלרב
אמי שפיר ואי תורתו כמפולש קאי אפתחים דהיינו שר"ך לעשות
זורת הפתח בלחם הפתחים וצני לחי ולא בעקמומיותו א"כ לרב

נמי קשה דל"ך יועיל לחי מנד אחד או אפי' זורת הפתח ציות מעשר הא אפי' זורת הפתח ציות מעשר
אי אעקמומיותו קאי כדפירש רש"י אחי שפיר לרב דסגי בצורת הפתח אפי' ציות מ"י הואיל ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
הוו יותר מעשר * דהא ז"ה מהני מן התורה אפילו לרב ציות מ"י כדלמך לקמן (ד' ה.) גבי כלאים וומיהו יש לדחות
דהוי נמי מצי פריך לרב אלא דמקשה אליבא דשמואל טפי בפשיטות ועוד יש ראייה * מההוא מבוי עיקוס דהוה צנידעא
כו' ואזרכוהו דלתות ופירש"י עיקוס כמין ח' ור"ך ב' דלתות לשני עקמומיות דאי לאו הכי די גדלת אחת ומיהו
ר"ח גריס ואזרכוהו דלת וכן כתוב צרוב ספירס ואפילו גרסינן דלתות * איכא למימר דמפולש גמור הוה ועיקוס
באמצע זה ופתחו בשלשה פתחים לרה"ר דממה נפשך לר"ך לעשות דלתות וגבי מבוי העשוי כנדל (לקמן ד' ט:) משמע
נמי כפירוש
הקונטרס דקאמר אלא עושה ז"ה לכולהו פי' לזד מבוי הגדול ואידך גיסא משתרי בלחי וקורה היינו לזד
כפי' הקונט' אבל אי קאי הא דקאמר עושה ז"ה לכולהו היינו לזד רה"ר ואידך גיסא קאי אפתח מבוי גדול לזד
לשון אידך גיסא לא אחי שפיר ואין לתמוה למה יהיה מבוי עיקוס חמור ממפולש גמור דסגי בל"ה ולחי אחד דענין
שיראה ז"ה כל בני המבוי: **ביצד מערבין דרך רה"ר.** פי' רה"ר רחב י"ו אמות ומפולש משני כדדים מעשר לשער ומצויין בה ששים
רצוף וכן יש צה"ג דענין דריסת ס' רצוף וקשה לר"ת דבשבת צפ' הוזרק (ד' ט.) אמר דעגלות הוו תחתיהן וצנייהן רה"ר ותחתיהן
לא היו ס' רצוף ואומר ר"י דמ"מ דרכן היה לנאת ולצב בלחם דרך ועוד הקשה דבדגלי מדבר הוה טף ונשים לאין מספר וכן קשה
מערב רב ויש לומר דלא גמרי' ממשכן אלא מילתא דמציבא במספרס: **ולחי** וקורה **מבאן.** אף על גב דלחי לא מהני ציות
מעשרה יעשה לחי רחב עד שיתמעט האויר מעשרה: **יתר ע"ב בן אמר ר' יהודה.** פירש הקונטרס לעיל מינייה איירי בצונה
עלייה כו' דשרי ר' יהודה לטלטל תחתיה משום פי תקרה יורד וסותם פי' תקרה יורד וסותם פי' תקרה יורד וסותם פי' תקרה
תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ' מחילות מעלייתא והכי משמע בהדיא בתוספתא (במילתין פ"ן) דהא קאי יתר על כן:

מזידו. צכותל ארכו ולא אלא ראשו אלא שיש ארבעה עומד מן
הפתח עד הפרצה: **מראשו.** שהיה מבוי רחב כ' אמה וסותמו עשר
אמות כדמנן [ב.]. והרחב מעשר ימעט ונפרצה פירצה בלחם סתמיה:
לא תפולג עלאי. לומר דרב מכשר
איקלע לדמחריא כו': **בקשה מלא.**
עמי הארצים היו ומוזלזלים במצות
והחמיר עליהן לעשות סייג להרחיקן
מן העבירה כאלם הגודר בקעה
פרוזה לשומרה: **מבוי עיקוס.**
ושני פתחיו לרשות הרבים:
תורתו כמפולש.

ומבוי המפולש
לה"ר לר"ך זורת
פתח מכאן ולחי
או קורה מכאן
כלקמן אף זה
לר"ך לשני פתחיו
לזד רשות הרבים לחי לכל רוח
ובעקמומיותו לר"ך זורת פתח דפילוש
שהוא מפולש לחצירו הוי כמפולש
לה"ר: **תורתו כפתוס.** ואין לר"ך
בעקמומיותו כלום אלא חלו עושין לחי
לפתחן ואלו עושין לחי לפתחן ללא
מזכירינן זורת הפתח אלא לפתחים
המפולשין זה כנגד זה לרשות הרבים.
ל"א תורתו כפתוס מבוי סתום
ולר"ך לעשות לחי לעקמומיותו והיינו
לחי עושים במבוי סתום זה קבלתי
ממורי הוקן ו"ל: אינימא ציוסר
מעשר. שרוב פתיחת עקמומיותו
יותר מעשר: **בהא לימא שמואל**
כפתוס. ויסקי בלחי לטו לחי ציות
מעשר במבוי סתום מי מהני. וללשנא
קמא כיון דיותר מעשר הוי כמד מבוי

(6) [לקמן ד:]. (3) [לקמן
ק: מילין ק:]. (5) [גיר'
הא"ש אבא]. (7) [נעיל ה.].
(8) גי' ר"ף ופ"ש או קורה.
(1) [לקמן א:]. (1) שם ו.
וקח. [לקמן י: כב. ט: ז'ה.
(2) "א"ו" איתא דב"י.
(3) [לקמן ז'ה.]. (1) ומאה
[לקמן ד' ת:]. דכ"ך צויה
ואותו בעקמומיותו אין
ראה לפי ד"ל דמי בלחם
האחד לא רנו לעשות לטו
מיקון מ"א].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רב אמר וכו'
דחא צה"פ מרני מן
התורה. עין לקמן דף כב
ע"א מוס' ד"ה והאר"י:
בא"ר איכא לשימר
דמפולש גמור הוי. עין
לקמן דף י' ע"ב מוס' ד"ה
עושה פס:

מוסף רש"י

דפתחא בקרן זוית לא
עבדי אינשי. דלא
אורחיה הוה (לקמן צ"ג).
בקעה מצא. כלומר אין
עני תורה שידע להלכה,
בבקעה זו שאין לה שומר
הכל פרוך (לקמן ט:).

וכי האי גוונא לא לימא שמואל דלאו מפולש הוא: **אלא לאו בעשר.**
אלמא פירצת צדדיו לרב צרבעה: **מכלל דרב הונא.** אפי' בצירכה
ללא בקעי רבים כגון שפירצה למקום טעונף או למקום מקולקל
בפתחים וטיט ואין לר"ך רבים מנזי"ס לעבור בלחם פירצה אסר
נמי בצרבעה: **מ"ש מדר' אמי ומדרב אסי.** דלמרינן לעיל [ה.]. אם יש
שם פס ארבעה מתיר פירצה עד עשר אלמא פירצת מבוי מצדדו
בעשר: **הסם דאיכא גידודי.** שנשתתיר מן הכותל ציטוד ג' או ד'
טפחים גובה על כל פני הפירצה שאינה נוחה לעבור בה:
הא. דאסרנא אלא דליכא גידודי. גידוד לשון שפה: **ר"ה.** משמע
רחב שש עשרה אמה ועיר שמצויין בה ששים ריבוא ואין בה דומה
(אז) * שהיה ר"ה שלה מכוון מעשר לשער שהיא מפולש דומה
לדגלי מדבר: **זורת הפתח מכאן.** בראשו אחד: **ולחי וקורה.**
בסוף העיר: **יסר על כן.** לעיל מינייה איירי בצונה עלייה מצית
לצית שבשני לדי רה"ר וכן גשרים המפולשין לרה"ר דשרי ר' יהודה
לטלטולי תומיה משום פי תקרה יורד וסותם פי' כל גגות העיר
וקאמר צברימא יתר על כן אפילו היכא דליכא פי תקרה
הואיל

נמי קשה דל"ך יועיל לחי מנד אחד או אפי' זורת הפתח ציות מעשר הא אפי' זורת הפתח ציות מעשר
אי אעקמומיותו קאי כדפירש רש"י אחי שפיר לרב דסגי בצורת הפתח אפי' ציות מ"י הואיל ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
הוו יותר מעשר * דהא ז"ה מהני מן התורה אפילו לרב ציות מ"י כדלמך לקמן (ד' ה.) גבי כלאים וומיהו יש לדחות
דהוי נמי מצי פריך לרב אלא דמקשה אליבא דשמואל טפי בפשיטות ועוד יש ראייה * מההוא מבוי עיקוס דהוה צנידעא
כו' ואזרכוהו דלתות ופירש"י עיקוס כמין ח' ור"ך ב' דלתות לשני עקמומיות דאי לאו הכי די גדלת אחת ומיהו
ר"ח גריס ואזרכוהו דלת וכן כתוב צרוב ספירס ואפילו גרסינן דלתות * איכא למימר דמפולש גמור הוה ועיקוס
באמצע זה ופתחו בשלשה פתחים לרה"ר דממה נפשך לר"ך לעשות דלתות וגבי מבוי העשוי כנדל (לקמן ד' ט:) משמע
נמי כפירוש
הקונטרס דקאמר אלא עושה ז"ה לכולהו פי' לזד מבוי הגדול ואידך גיסא משתרי בלחי וקורה היינו לזד
כפי' הקונט' אבל אי קאי הא דקאמר עושה ז"ה לכולהו היינו לזד רה"ר ואידך גיסא קאי אפתח מבוי גדול לזד
לשון אידך גיסא לא אחי שפיר ואין לתמוה למה יהיה מבוי עיקוס חמור ממפולש גמור דסגי בל"ה ולחי אחד דענין
שיראה ז"ה כל בני המבוי: **ביצד מערבין דרך רה"ר.** פי' רה"ר רחב י"ו אמות ומפולש משני כדדים מעשר לשער ומצויין בה ששים
רצוף וכן יש צה"ג דענין דריסת ס' רצוף וקשה לר"ת דבשבת צפ' הוזרק (ד' ט.) אמר דעגלות הוו תחתיהן וצנייהן רה"ר ותחתיהן
לא היו ס' רצוף ואומר ר"י דמ"מ דרכן היה לנאת ולצב בלחם דרך ועוד הקשה דבדגלי מדבר הוה טף ונשים לאין מספר וכן קשה
מערב רב ויש לומר דלא גמרי' ממשכן אלא מילתא דמציבא במספרס: **ולחי** וקורה **מבאן.** אף על גב דלחי לא מהני ציות
מעשרה יעשה לחי רחב עד שיתמעט האויר מעשרה: **יתר ע"ב בן אמר ר' יהודה.** פירש הקונטרס לעיל מינייה איירי בצונה
עלייה כו' דשרי ר' יהודה לטלטל תחתיה משום פי תקרה יורד וסותם פי' תקרה יורד וסותם פי' תקרה יורד וסותם פי' תקרה
תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ' מחילות מעלייתא והכי משמע בהדיא בתוספתא (במילתין פ"ן) דהא קאי יתר על כן: